Activiteiten van het Project Marie d' Harcourt 2025

Deel 3 gaat over activiteiten van het Project Marie d' Harcourt (exclusief de voorbereiding van 't standbeeld en de dag van onthulling, die in deel 2 van het drieluik zijn opgenomen – zie: website St. MvR).

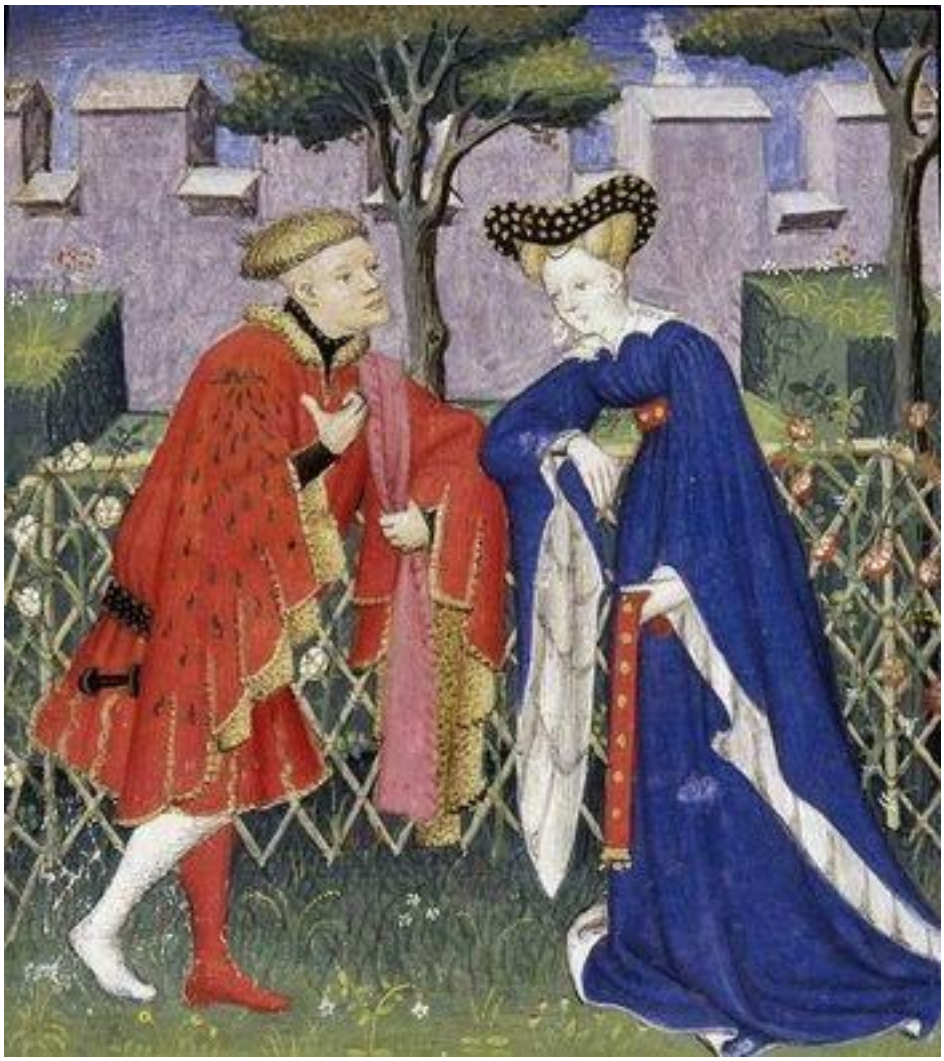

Zij is de oudst van naam bekende pelgrim van Renkum

1406

1407

1409

1418

Rechts: Marie d' Harcourt later Maria van Gelre genoemd

Gastvrije kerk Renkum

Marialied Renkum

www.stichtingmariavanrenkum.nl

stichtingmariavanrenkum@outlook.com

Stichting Maria van Renkum ***NL53 INGB 0009 0098 81***

Het totale project "Marie d' Harcourt" werd geheel bekostigd en georganiseerd door de "Stichting Maria van Renkum". Ze heeft als doel de Renkumse bedevaartskerk met het eeuwenoude Mariabeeld, voor nu en in de toekomst op een duurzame wijze te kunnen behouden voor gelovigen, pelgrims, de inwoners van de gemeente Renkum en te werken aan een steeds grotere naamsbekendheid van **Renkum als bedevaartsoord**.

De oudst van naam bekende pelgrim van Renkum

Project Marie d' Harcourt - herfst 2025

04 okt. za 10.00 uur Kerkplein / kerkgebouw en pastorie
Onthulling standbeeld, aansluitend de **start van de expositie**. **De Lezing** over **de houppelande** (kleding) **van Marie d' Harcourt** door **Rianet Knevel** begint om 11.00 uur in de pastorie.

09 okt. do
Start **verspreiding huis-aan-huis kaarten** in Renkum/Heelsum, **kleurplaten en lesbrieven** voor leerlingen van de basisscholen. Gedurende oktober en november worden op verzoek **rondleidingen** van een uur verzorgd - ook voor het Dorenweerd College - **in de kerk** door de St. Maria van Renkum.

13 okt. ma 20.00 uur – Inloop koffie/thee 19.45 uur (pastorie)
Lezing over Marie d' Harcourt, de oudst van naam bekende pelgrim van Maria van Renkum (1406), door **John Bartels**, lid van de Stichting Maria van Renkum.

18 okt. za 14.00 uur – Start vanaf de Katholieke Kerk in Renkum
Wandeling m.b.t. **1200 jaar katholieke hoogtepunten Renkum o.l.v. John Bartels.**
Na afloop koffie/thee in de pastorie.

27 okt. ma 20.00 uur – Inloop koffie/thee 19.45 uur (pastorie)
Lezing Cadeau Linnendoek (geschenk van Marie d' Harcourt aan Renkum) door **Rianet Knevel**, tevens betrokken bij de "Stichting Maelwael van Lymborch Studies" en bij "Het Woud der Verwachting" een re-enactment groep, die de Middeleeuwen rond 1400 verbeeldt.

12 nov. wo 20.00 uur – Inloop koffie/thee 19.45 uur (pastorie)
Lezing over Maria – icoon van genade - door **Arnold Huijgen (theoloog en predikant)** n.a.v. het door hem verschenen boek - het blijvende mysterie van Maria, dat katholieken en protestanten kan verbinden.

22 nov. za 15.00 – 16.30 (kerkgebouw)
Concert Middeleeuwse muziek "De Soete Inval" - Allerlei soorten speellieden, waaronder troubadours, trouvères, minnezangers, jongleurs en minstrelen, trokken door Europa om al dan niet zelf gecomponeerde liederen ten gehore te brengen. Net zoals bij deze muzikale presentatie.

24 nov. ma 20.00 uur – Inloop koffie/thee 19.45 uur
Lezing **in de pastorie** over **de pelgrimspsalmen 120-124** door **Br. Max van de Wiel** van de abdij Koningshoeven.

28 nov. vr 19.00 uur – thema "Pelgrims van hoop"
Eucharistieviering m.m.v**. pastoor Hans Pauw** . Koffie/thee na afloop.

20 dec. za 11.15 uur – vertrek met enkele kinderen, die aan de kleuropdracht hadden meegedaan naar **kasteel Rosendael** te Velp waar Marie d' Harcourt vaak verbleef.

Projectonderdelen (deel 3) pal na het onthullen van het standbeeld

Op 4 oktober 2025 werd op het kerkplein het standbeeld onthuld van de oudst van naam bekende pelgrim (1406) van het devotiebeeld “Maria van Renkum” dat sinds 1380 in Renkum te vinden is. De Franse erehofdame Marie d’ Harcourt heette na haar huwelijk Maria van Gelre. ***Zie voor een fotorapportage etc. deel 1 & 2 van het drieluik – op www.stichtingmariavanrenkum.nl***

Na het openingsmoment, het onthullen en zegenen van het standbeeld startte de expositie in de kerk, die in oktober en november overdag te bezoeken was. De tentoonstelling kwam mede tot stand dankzij **Jacobus en Elvire Trijsburg** van het stichtingsbestuur van de living history groep “Het Woud der Verwachting”[1] evenals **Dorine Strijkel**, die voor ons twee banners regelde. De overige banners en een replica van het linnen doek werden in bruikleen beschikbaar gesteld.

[1] *“Het Woud der Verwachting” is een re-enactment groep, die de Middeleeuwen rond 1400 verbeeldt. Hella S. Haasse, beroemd auteur, publiceerde in 1949 een biografie gewijd aan Charles d’ Orléans, getiteld” Het Woud der Verwachting”. Het schitterende boek geeft een mooi beeld van het leven aan het hof ten tijde van Marie d’ Harcourt, die zelf de zorg had voor de jonge Karel en ook in het boek enkele malen genoemd werd. Hella S. Haasse gaf de hier bedoelde groep toestemming de titel van het boek als naam te gebruiken. Zie voorts* ***www.hetwoudderverwachting.nl***

De houppelande is een ruimvallend, lang overkleed dat in de late middeleeuwen (ca. 1360-1490) door zowel de adel als de rijke burgerij werd gedragen. Het wordt gekenmerkt door een hoge kraag, brede plooien, lange sleep en zeer wijde, uitlopende mouwen. Dit statussymbool was populair bij zowel mannen als vrouwen.

Op 4 oktober 2025 om 11.00 uur begon de **lezing** in de pastorie **over de houppelande** (kleding) van Marie d' Harcourt door **Rianet Knevel**. Al tijdens haar opleiding (ArtEZ beeldende kunsten), bleek Rianet meer geïnteresseerd te zijn in wat kleding met mensen doet voor hun zelfbeeld, sociaal functioneren en ook hun zelfredzaamheid.

De ongeveer 25 aanwezigen vonden de lezing, die tegen 12.30 uur eindigde bijzonder interessant. Aan de hand van foto's op het scherm en een jonge vrouw in levende lijve gekleed in laat middeleeuwse stijl werd een en ander uitgelegd. Er werden enkele foto's gemaakt en van de lezing zelf een geluidsopname.

Berit Stijkel in de witte houppelande liep rond en liet details van de kleding etc. zien. Deze houppelande is gemaakt naar ‘t voorbeeld van een dame op een Vlaams tapijt van een serie van vier van rond 1425 (daar verschillen de meningen over) die nu bekend zijn onder de naam: the Devonshire Hunting Tapistries

De houppelande was vooral populair in de 14e en 15e eeuw, met name aan de Franse hoven, en wordt gezien als een typisch voorbeeld van de laatmiddeleeuwse mode.

Lezing over Marie d' Harcourt

Aanwezig: 25 belangstellenden

Op maandag 13 oktober hield **John Bartels** een lezing over **Marie d' Harcourt (Maria van Gelre)** in de pastorie naast het katholieke kerkgebouw te Renkum. Deze Franse hofdame is de oudst van naam bekende pelgrim van het devotiebeeld "Maria van Renkum". Het beeld stond destijds in een kapel/klooster gelegen aan de westzijde van Renkum, het oude hart van het Veluwse dorpje. Thans is hetzelfde beeld dat Marie d' Harcourt in 1406, ruim 600 jaar geleden aanschouwde, te zien in de huidige katholieke kerk van Renkum. Waarom kwam ze zeker vier keer naar Renkum? Wie was zij eigenlijk? Zij is niet alleen historisch van belang, maar staat ook symbool voor alle pelgrims door de eeuwen heen, die kwamen, komen en zullen komen om rust, troost en bemoediging te vinden bij "Maria van Renkum".

Rijmspreuk Middeleeuwen: *Die tijt es cort die doot is snel. Wachtu van sonden soe doedi wel. Je hebt maar een beperkte tijd van leven, dus doe geen verkeerde, maar goede dingen in je leven. De engel op de miniatuur achter Marie d' Harcourt draagt een lint met en tekst om mild te zijn. Mild betekende destijds goed. Dus een aansporing om dienstbaar te zijn. Marie d' Harcourt had tijdens haar leven aandacht voor hulpbehoevenden. Ze was zeer mariaal gericht, goed onderlegd en volhardend in haar strevingen.*

Boven: **Marijke van Silfhout-Alkema** schilderde de bekende afbeelding op hout.

Voor een **uitvoerige beschrijving** over **Marie d' Harcourt** verwijzen we **naar deel 1 van de drieluik**: Marie d' Harcourt en haar betekenis voor katholiek Renkum.

Samen op weg

Op zaterdag 18 oktober om 14.00 uur begon vanaf de Katholieke Kerk in Renkum een **wandeling m.b.t. 1200 jaar katholieke hoogtepunten van Renkum**. Het wandelen met de nodige stops gebeurde o.l.v. John Bartels en duurde twee uur. Het betrof een route van circa 6 km. Na afloop was er gelegenheid voor koffie/thee in de pastorie. Iedereen kon meewandelen, er hoefde net als voor de gehouden lezingen gedurende de project-periode niet voor te worden betaald.

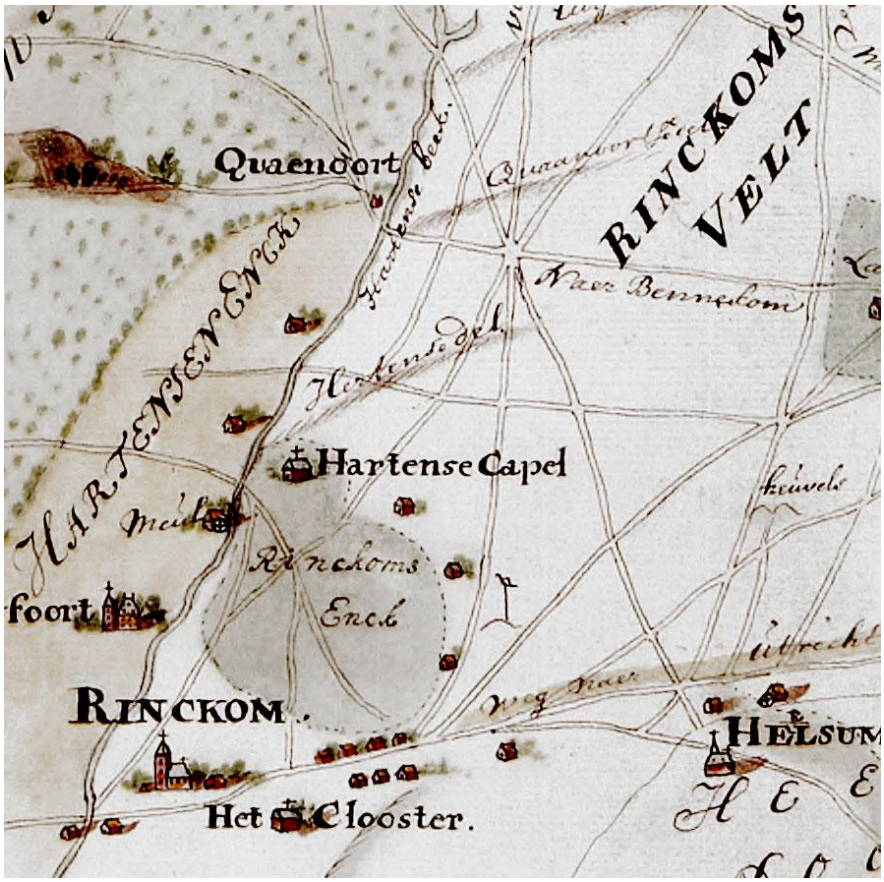

John vertelde over de drie vorige katholieke kerkjes, het fraaie klooster uit de 15e eeuw, het kerken op kasteel Grunsfoort en de kapel op Harten.

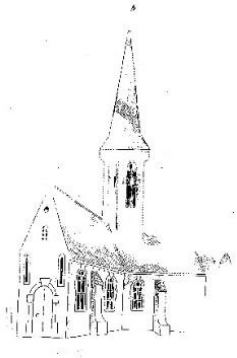

't Klooster uit 1405 werd eind 16e eeuw als gevolg van de Reformatie verwoest. De zusters vluchtten naar 'n huis in de Kloostersteeg in Wageningen en namen het Mariabeeld mee. Daar is een muurschildering aangetroffen die vrijwel zeker het verwoeste Renkumse klooster verbeeldt. het Is de bedoeling is, dat voor 2030 **'n boek over "De geschiedenis van 1200 jaar katholiek Renkum"** zal verschijnen.

Ruim 15 mensen wandelden mee.

Maandag 27 oktober om 20.00 uur
LEZING over LINNENDOEK uit 14e eeuw

Lezing over het Linnendoek (geschenk van Marie d' Harcourt aan het klooster van Renkum). Het borduursel uit de 14e eeuw is afkomstig uit Renkum en bevindt zich nu in Utrecht. Het stelt voor "De opdracht van Christus in de tempel", maar er valt over de afbeelding veel meer te vertellen.
Een kopie op doek is aanwezig.

Welkom !

Door : Rianet Knevel
Locatie : Pastorie Katholieke Kerk Renkum
Inloop : 19.45 uur met koffie/thee

Zie ook : www. stichtingmariavanrenkum.nl

Rianet Knevel, tevens betrokken bij de **"Stichting Maelwael van Lymborch Studies"** en bij "Het Woud der Verwachting" hield een prachtige lezing, waarvoor helaas slechts 10 mensen kwamen opdagen. Ontzettend jammer. Maar de sfeer was er niet minder om.

't Linnendoek was een geschenk van Marie d' Harcourt aan het klooster van Renkum. Het kon op een gebedstafel of op een altaar liggen waarop een heilig boek neergelegd werd.

Het borduursel rond de 14e / 15e eeuw bevindt zich nu in Utrecht. Een kopie op doek was aanwezig.

De lezing is opgenomen en voor herhaling zeker vatbaar.

Lezing over Maria – icoon van genade – 12 november 2025

Een druk bezochte lezing – ruim 25 personen- gegeven door **Arnold Huijgen (theoloog en predikant)** n.a.v. het door hem verschenen boek - het blijvende mysterie van Maria, dat katholieken en protestanten kan verbinden.

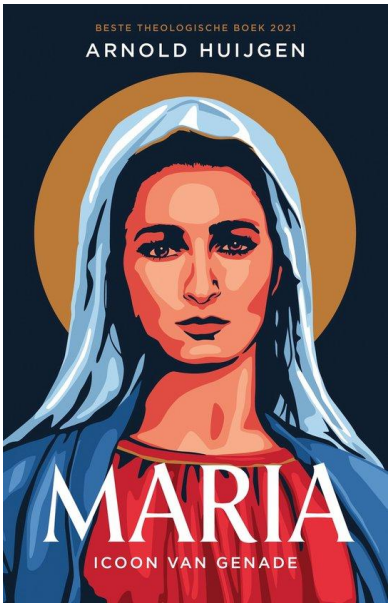

Huijgen herontdekt Maria als Joods meisje en moeder van Jezus, waarbij hij verder kijkt dan alleen traditionele gereformeerde of rooms-katholieke beelden. Maria is een voorbeeld van geloof en vertrouwen. Wie naar haar kijkt wordt geïnspireerd en bemoedigd. In de rooms-katholieke traditie en in de geloofsbeleving speelt Maria, de moeder van de Heer, een prominente rol. In het protestantisme heeft zij een veel bescheidener plaats gekregen. Er zijn maar weinig protestantse theologen die over haar geschreven hebben.

Prof. Arnold Huijgen deed dat in 2021 wel en zijn boek werd in dat jaar tot beste theologische boek van het jaar gekozen. In zijn lezing ging prof. Huijgen terug naar de Bijbel om **Maria** opnieuw in beeld te brengen als Joods meisje, moeder van de Verlosser en moeder van de gelovigen. **Hoe werd zij gewaardeerd in de traditie en wat kan zij betekenen voor ons geloven vandaag?**

Concert Middeleeuwse muziek “De Soete Inval” 22-11-25

Zo’n 65 mensen genoten ruim 1,5 uur van de muziek en de gezongen liederen.

“De Soete Inval” brengt, gekleed in passende outfits, levendige middeleeuwse muziek.

“De Soete Inval” maakt sinds december 2016 middeleeuwse muziek op festivals, markten, feesten en andere evenementen, zowel in Nederland als in het buitenland. Ze bestaat uit meerdere bandleden, die tijdens optredens afwisselend aanwezig zijn.

De instrumenten die ze het meest gebruiken zijn de doedelzak, pommer, trommels en daarnaast ook de draailier. Hoewel de grote schotse “highland Pipes” het meest bekend is gebleven, kent alleen Schotland al drie of vier verschillende doedelzaktypen. **Maar ooit had bijna iedere streek in Europa z’n eigen doedelzaktype.**

In de middeleeuwen heeft muziek zich sterk ontwikkeld. In het begin van de middeleeuwen was er vooral de eenstemmige kerkelijke muziek, zoals Gregoriaanse gezangen. Maar in de loop van de middeleeuwen werd muziek steeds vaker twee- of meerstemmig,

en kwam de profane muziek (muziek voor het volk) op. Ook ritmisch gezien vonden er steeds meer ontwikkelingen plaats.

Allerlei soorten speellieden, waaronder troubadours, trouvères, minnezangers, jongleurs en minstrelen, trokken door Europa om al dan niet zelf gecomponeerde liederen ten gehore te brengen. Net zoals zij nu doen! In ons gebouw klonk de muziek overduidelijk, misschien in de openlucht nog beter. **Al met al een mooi concert!**

Maandag 24 november om 20.00 uur

GRATIS LEZING: PELGRIMSPSALMEN

Door: Broeder Max van de Wiel van Abdij Koningshoeven

De lezing gaat over een deel (120-124) van de Pelgrimspsalmen. Psalmen zijn liedteksten uit de Bijbel. Eigenlijk zijn het gezongen gedichten. Sommige kan men afzonderlijk van elkaar lezen. Maar er zijn ook psalmen die elkaar opvolgen en samen een soort verhaal vormen. Daarvan zijn de psalmen 120-124 een voorbeeld.

WELKOM

Locatie: Pastorie Katholieke kerk Renkum
Vanaf 19.45 uur: Inloop met koffie/thee

Zie ook: www.stichtingmariavanrenkum.nl

De weg zelf moet ieder alleen gaan.

Wat weet ik van jouw pelgrimstocht,

wat weet jij van de mijne?

Is dit niet juist het kernpunt

van onze overtuiging

dat ieder voor zich

in eigen wezen God leert kennen?

De pelgrimspsalmen (Psalm 120-134), ook bekend als "liederen van de opgang" (Sier Ha-Maálot), zijn 15 psalmen uit de Bijbel die oorspronkelijk werden gezongen door Israëlieten op pelgrimage naar de tempel in Jeruzalem. **Ze omvatten thema's als eenzaamheid, verlangen naar God, dankbaarheid en de reis zelf.**
Deze liederen - In de middeleeuwen werden ze toegevoegd aan het getijdengebed.- worden nog steeds gebruikt als liederen voor de "reis van het leven" en als een pelgrimstocht naar God toe.
De lezing **“Pelgrimspsalmen anders lezen: afzonderlijk en als groep”** bleek niet voor alle circa 25 aanwezigen makkelijk te volgen.

Max van de Wiel *v.d. Abdij Koningshoeven*

Een van de bedevaartpsalmen, Psalm 122, in het Hebreeuws op de muur bij de ingang van de stad van David in Jeruzalem. Zie foto.

Hoopvol onderweg

Op 28 november begon om 19.00 uur een goed bezochte **eucharistieviering met als thema “Pelgrims van hoop”**. Onze nieuwe **pastoor Hans Pauw** ging voor en het Renkumse koor bracht wederom prachtige liederen ten gehore. **Na afloop was er koffie/thee in de pastorie.** Simon Scheepstra had heerlijke cake meegenomen.

Is het nou al afgelopen?

20 december 2025

De Stichting Maria van Renkum maakte “lesmateriaal” voor leerlingen van de basisscholen in Renkum en Heelsum. Op de voorkant stond een fraaie tekening - een vrij ontwerp - gemaakt door Marijke van Silfhout, op de achterkant informatie over Marie d’ Harcourt. Deze actie was de laatste in het kader van alle activiteiten van ons project.

Vijf leerlingen van de 500 uitgedeelde kleurplaten hebben deze ingeleverd bij de bieb te Renkum. Deze leerlingen komen allen van de basisscholen De Keijenberg (Luciano Bargo – 8 jaar / Ellen Stols – 8 jaar) of de Airborne (Carmen de Haan – 9 jaar / Lex – 9 jaar en Nina Hendriks – 4 jaar.

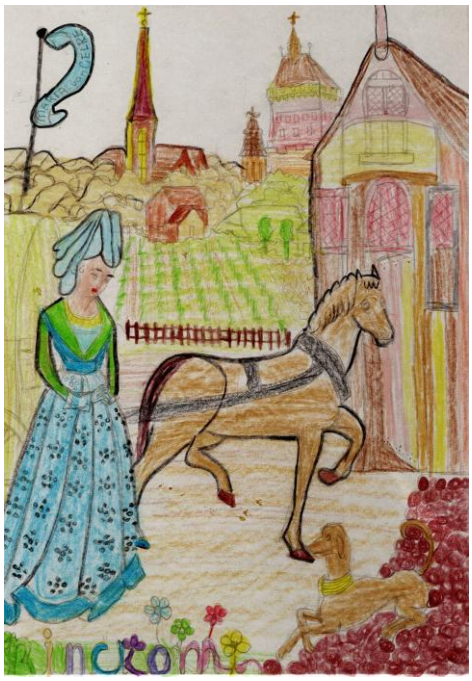

Links kleurplaat Luciano, rechts die van Carmen

Nina kreeg twee cadeautjes en Carmen, Luciano, Ellen en Lex werden uitgenodigd om op zaterdagmorgen 20 december 2025 naar het kerkplein van de katholieke kerk aan de Dorpsstraat te Renkum te komen. Daar verzamelden we ons bij het standbeeld van de 26 jarige Marie d’ Harcourt, zoals ze op de kleurplaat stond getekend. Helaas was Lex niet aanwezig.

Eerst keken we even naar het standbeeld van Marie d’ Harcourt. We gingen naar het devote beeld Maria van Renkum en keken samen naar hetzelfde beeld, dat Marie als pelgrim 619 jaar geleden voor het eerst in Renkum zag. De kinderen vonden dat bijzonder, vroegen waarom ze kwam.

We vertrokken om 11.15 uur met de auto. Helaas was Mirjam ziek en reed John. Eerst dronken we wat in het café van kasteel Rosendael te Velp.

Daarna kregen we als groepje een speciale rondleiding om de toren te zien waarin Marie d' Harcourt, die later Maria van Gelre heette, woonde.

Kleurplaat Ellen

Kleurplaat van Nina, 4 jaar

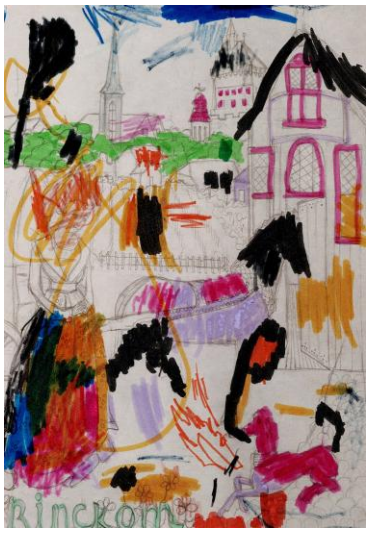

We liepen daarna over de wintermarkt en reden toen naar Schaarsbergen waar we in een pannenkoekenhuis lunchten.

REUZE GEZELLIG

We gingen nog een klein cadeautje uit de mand zoeken. Tegen 14.00 uur werden de drie kinderen van 8 en 9 jaar voor hun huis afgezet.

Nina Hendriks (4 jaar) haalde n.a.v. van de ingeleverde kleurplaat later haar waarderingsprijs op.

De mensen van "Het Woud der Verwachting".

3 nov. 2025 18.30 uur op NPO 2 televisie – uitzending over onze bedevaartskerk bij Omroep MAX !

't Project kostte in totaal **ruim 34.000 euro** en werd niet alleen bekostigd door giften van mensen gedaan in 2024/2025, die ze speciaal voor het project aan de St. MvR gaven, maar ook door diverse organisaties. Zonder hen was het financieel allemaal niet gelukt.

Grote dank gaat uit naar allen, die op de een of andere manier betrokken waren of diensten hebben verleend. In het bijzonder denken we aan Romee Kanis, die het **standbeeld** vervaardigde, de mensen van "Het Woud der Verwachting", die bijgedragen hebben aan de **expositie** over Marie d' Harcourt, allen die **de lezingen** presenteerden, **de muzikanten, Omroep MAX**, de **mensen van de catering**, **de pastoors etc.** Ten slotte dank aan **het kerkbestuur PHTB**, die toestemming verleende voor plaatsing van het standbeeld en instemming gaf aan het project. **Het was het allemaal waard!**